

VÄLISEESTLANE

ASUTIS FENNO-UGRIA LENDAJAKIRI KULTUURSÜHET
ARENDAmiseks KODU- JA VÄLIS-EESTI VAHEL.

Väljaandja: ASUTIS FENNO-UGRIA | Vastutav toimetaja: V. ERNITS.
Tallinn, Nunne tän. nr. 2, Linna | Toimetus ja talitus: Tartus, U.-Savi t. 2, 3.
koolivalitsus. | Telef. 7-22. Avatud 10—12 e. l. ja 5—6 p. l.

Tellimishind: aastas Eestis 25 senti, Lätis 40 sant., Leedus 75 senti, Soomes 4 Smk.,
Ameerika-Ühisriikides 20 senti, Venemaal 20 kop., Belgias 4 fr.

Üksiknumber Eestis 5 senti, Lätis 10 sant., Leedus 20 senti, Soomes 1 mark, P. Am.
Ühisriikides 5 senti, Venemaal 5 kop., Belgias 1 frank., mujal vastavalt rahakursile ühes
postikuludega.

Ühes „Eesti Hõimuga“ aastakäik 1 kroon, toetustellimine 5 kr., autellimine 10 kr.
Ilmub Tartus 4 korda aastas.

Nr. 2, II aastak.

Märts.

1929.

SISU:

Eestlaste ümberrahvustumisest Nõukogude Venemaal. Tagasirändamise organiseerimisest
Demokraatlikust ja aristokraatlikust Välis-Eestist. Uus Välis-Eesti ajakiri ilmumas. Teateid
Välis-Eestist.

EESTLASTE ÜMBERRAHVUSTUMISEST NÕUK.-VENEMAAL.

Nõukogude Vabariikide Liidus toime pandud rahvalugemise aruannete järele olevat 17. detsembril 1926 Nõukogude riikide liidus asunud 154.649 eestlast, neist 35.500 ümber linnades, umbes 119.000 maal. Eestlaste hulgas on eesti keele kõnelejaid 139.500. Sellest järgneb, et 15.100 eestlast ei pidanud enam oma emakeeleks eesti keelt, mis teeb välja 9,8% kogu Venemaal asuvate eestlaste arvust. See protsent olevat ainult ostjakite juures suurem, teiste soomeugrilaste juures aga vähem, mordvalaste juures näit. ainult 5,5%. See seletub muidugi eestlaste laialipillatud olekuga.

Eestlaste ümberrahvustumise protsent on linnades palju kõrgem kui maal, nii näit. Leningradi oblasti linnades keskmiselt 17,2%, maal aga 3,6%, kogu Leningradi oblastis 10,4%, Pihkva kubermangus ka umbes 10%. M. J. Eiseni andmetel „Päevalehes“ 3. jaan. s. a. kippuvat ümberrahvustuvate arv Leningradis ja Moskvas isegi $\frac{1}{3}$ tõusma.

M. J. Eisen toonitab üldiselt, eestlased laskvat end hõlpsamini ümberrahvustada kui teised hõimurahvad, välja arvatud ostjakid. Johan Reesen arvab aga „Edasis“ 29. dets. 1928, et venestumise protsess eestlaste hulgas kuigi kiire polevat.

Küsimuse objektiivsel hindamisel tuleb arvesse võtta järgmisi asjaolusid. Kuigi 15.100 eestlast on deklareerinud, et nende kõnekeel pole mitte eesti keel, siis ei tähenda see veel seda, et nad sugugi eesti keelt ei oska, vaid ainult seda, et nad vene keelt eelistavad, kuna see on nähtavasti nende kodukeeleks, kas perekondlikkudel põhjustel venelastega abiellumise tõttu, või mõnesugustel muudel motiividel. Nende hulgas võib inimesi olla, kes vahest ehk tõepoolest eesti keelt sugugi ei oska (olen isegi niisuguseid Venemaal näinud). Suurem osa neist oskab aga kahtlemata eesti keelt, paljud kindlasti päris hästi, eelistades ainult mingisuguse kalkulatsiooni või harjumuse pärast vene keelt.

Tuleb arvesse võtta aga veel sedagi asjaolu, et kindlasti on mitmedki eestlased oma rahvuse salanud, end venelasteks tunnistades. Loomulikult ei takistanud seda keegi, kuna rahvuse määramine Nõukogude Vabariikide Liidus on olnud isiku enesemääramisest. Arusaadavalt puudub ka nende kohta igasugune arvustik, nii et selle nähtuse ulatuse kohta on pea absoluutselt võimata mingisuguseidki andmeid kusagilt saada. Tahaks oletada, et niisuguseid juhtumisi palju pole olnud, kuid seda oletust on võimata tõestada.

Mis aga puutub kogu küsimusse enesesse sisuliselt, siis allub ümberrahvustumine iseenesest täitsa kindlale matemaatilisele ühiskondlikule seaduspärasusele: kui on olemas küllaldaselt objektiivseid ja subjektiivseid eeldusi keele muutmiseks, siis sünnib see, pole neid aga mitte, siis jääb see sündimata.

Osa nimetatud eeltingimustest — võõraskeelne ümbrus ja sidemed sellega — on objektiivselt kõrvaldamatu ja sellega tuleb arvestada. Ei saa väljarännanud välja kiskuda tema ümbrusest ega selle ümbruse keelest. Tuleb leppida kahe kõnekeele olemasoluga ja jõudu pingutada ainult selleks, et endine emakeel ei kaoks. Seda on võimalik saavutada ja seda maksab püüda, sest see on rikastuseks väljarännanule enesele, aidates ühtlasi alles hoida neid eesti rahva liikmeid, kes rahva üldmassist kaugele sattunud, seega üldiselt kokku hoides meie rahva elavat jõudu.

Üksikute isikute ja väikeste saarekeste eesti keele alalhoidumist võõraskeelses ümbruses võib saavutada ainult siis, kui eesti keel püsib suures lugupidamises selle tarvitajate juures, kui ta võimaldab nendele meeldivaid elamusi kas omavahelisel kokkupuutumisel eestlastega ehk kirjanduse ja ajakirjanduse kaudu, kusjuures väga tähtis on üldine lugupidamine kogu eesti rahva keele ja kultuuri vastu. On kõik

need tingimused olemas, siis ei maksa karta eesti keele ununemist, sest selle heaks tuuakse ikka ohvreid, millest lugu peetakse ja mis võimaldab vaimliselt kõrgemaid elamusi.

Eesti keele saatus praegusel Venemaal oleneb loomulikult Venemaa eestlastest enestest, nende koolidest, seltsidest ja organisatsioonidest, ajakirjandusest ja kirjandusest. Rõõmustaval kombel ongi Venemaal tekkinud juba tähelepanuvääriline eesti kultuur, mis kahtlemata keele alalhoidmiseги mõttes tunduvat mõju avaldab. Jääb ainult soovida, et seda kultuuri arendataks ikka jõudsamalt ja, mis pääasi, et seda kultuuri kohandataks kõigi Venemaa eestlaste eri kihtide huvidele vastavalt, muidugi praeguste võimaluste piirides, nii et eesti keel ja kultuur Venemaal võiks hingeliselt rahuldada võimalikult kõiki Venemaal asuvaid eestlasi, sest alles siis on selle maksimaalne mõju kindlustatud.

Loomulikult suudaksid Kodu-Eesti vaimlise kultuuri saavutised — kirjandus, kunst, teadus jne. suurel määral kaasa aidata Venemaa eestlaste rahvuskultuuriliste nõuete rahuldamiseks, seega eesti keele ja rahvuse alalhoidmiseks ja arendamiseks. See asjaolu näib selge olevat paljudele niihästi Venemaal kui ka Eestis, ja tarvitseb ainult tegelikku korraldust, milleks ongi tehtud mõningaid eelsamme (vt. „Väliseestlane“ detš. 1928, lehek. 6 ja 7). Jääb ainult soovida ja selleks kaasa aidata, et see küsimus juba lähemal ajal võimalikult soodsas lahenduses leiaks.

TAGASIRÄNDAMISE ORGANISEERIMISEST.

Dr. P. A. Speek juhib ühes kirjas tähelepanu sellele, et väga palju väliseestlasi tahtvat kodumaale tagasi rännata, nii et isegi tulevikus võiks mõeldav olla suurejoonelisem väliseestlaste tagasikoondumine kodumaale. Seda tulevat kodumaal arvesse võtta ja tagasirännatasoovijatele väliseestlastele nende huvidele vastavalt võimalikult täpset informatsiooni muretseda kodumaa olude kohta. Umbkaudu, ilma kindlate eelteadmiste ja kavatsusteta kodumaale tagasitulek olevat mitte vähem raske, kui seda oli umbkaudne hoogne väljarändamine omal ajal.

Kahtlemata on see õige, ja kodumaal ei keeldu tagasirändajaile informatsiooni andmast küll ükski asutus ehk organisatsioon, samuti ka üksikud isikud mitte, kes seda teha võivad. Eriliselt on muidugi selleks kohustatud Fenno-Ugria ühes oma ajakirjadega, samuti Välis-Eesti ühing, kes vastavad kahtlemata häälelelel kõigile väliseestlaste järelepärimistele tagasirändamisvõimaluste suhtes.

Üht asja peab aga siiski kohe alguses toonitama: praegune moment on võrdlemisi ebasoodne suurejoonelisema tagasirändamise alustamiseks, eriti neile, kel kapital puudub ja kes Eestis tahaksid tööd leida. Teatavasti kannatab Eestigi praegu tööpuuduse all ja selle tõttu on kapitalita inimeste tagasirändamise võimalused võrdlemisi piiratud. Tulevikus muutuvad need kahtlemata kord avaramateks, mille tõttu siiski ka tagasirändamine võib saada suurema hoo.

Iseasi on aga suuremate kapitalide omanikkudega väliseestlastega. Eestis on praegu tööstuskapitali vähe ja sellel oleks siin tõesti palju mahutamisvõimalusi, kuna nii mõnigi endine tööstus kapitali puudusel praegu kiratseb ehk isegi laguneb, ja uued alad industrialiseerimist ootavad.

Muidugi Eestis pole praegu majandusliku tõusu aega, mille tõttu tööstuskapitalgi otsekohe suuri protsente annaks. Siingi tuleks esialgu vähemaga leppida ja tuleviku jaoks aluseid kindlustada. Ei ole loomulikult kuidagi mõeldav, et Eesti majanduslik seisukord tulevikus ei paraneks. Kuid selleni läheb aega, see nõuab kannatust ja tööd, nõuab ühtlasi isamaalikkude meelt neilt suuremate kapitalide omanikudelt, keda Välis-Eestis siiski olemas ja kes omade kapitalide Eestisse juhtimisega võiksid oma endise kodumaa majanduslikule arenemisele teatud mõju avaldada, nagu näiteks Leedus ja mõnelgi muul maal, kus on väljarändajate kaudu saadud suuri kapitale emamaale tegevusse. Loodame ja usume, et väliseestlaste isamaalikkus pole mitte vähem, kui välisleedulaste ja teiste rahvaste väljarändajate oma, ja et Välis-Eesti muutub tulevikus teatud teguriks Eesti majanduslikus elus.

DEMOKRAATLIKUST JA ARISTOKRAATLIKUST VÄLIS-EESTIST.

Välis-Eesti alal tegutsemine pole meil kuigi vana, kuid juba hakkavad siin selguma kaks eri sihti, olenevalt sel alal tegutsevate organisatsioonide iseloomust.

Välis-Eesti liikumine algas samasuguses täisdemokraatlikus vaimus, nagu see meie Eesti hariduselule üldse omane. Ei tehtud mingisugust sotsiaalset vahet väliseestlaste keskel, vaid mõisteti väliseestlaste all kõiki, kes Eestist olid väljaspoole sattunud, oli nende sotsiaalne seisukord missugune tahes. Asuti seisukohal, et niihästi sisekui ka väliseestlased on ühesugused ja üheõiguslikud rahva liikmed, ja et meie rahva üldise vähesuse tõttu on tarvis arvesse võtta võimalikult igäühte üksikut meie rahva hulgas. Loomulikult tuleb loobuda neist, kes ise meelega oma rahvale võõraks jäänud ehk mõnesugusel

muul põhjusel enesega arvestamise võimatuks teevad, millest on küll kahju, kuid mida siiski mõnel korral tuleb võtta paratamatusena.

Niisugune oleks meie üldise Välis-Eesti liikumise üldiseloom.

Nüüd on aga tekkinud selle üldise Välis-Eesti liikumise kõrvale üks eriline liikumine, mille tegelikuks sihiuks pole koondada mitte kõiki väliseestlasi, vaid ainult enam-vähem väljavaltuid, eriti kaubandus- ja majandusalal tegutsevaid, (kuigi kodukord eitab „kiihiuvi ja tsensuslist eelistamist“). See on nii öelda Välis-Eesti majandusaristokraatia koondamine, mida teostab Välis-Eesti ühing Tallinnas.

Ei saa põhimõtteliselt vastu vaielda sellelegi liikumisele: ka see on tarvilik. Kui on kord eesti ärimehi välismail olemas, siis on nende eriline koondamine loomulik ja tarvilik, kuna just selle kaudu võidakse neid ja nende kapitali rakendada viljakamalt üldise Eesti majandusliku arenemise teenistusse. See on väga tarvilik ja otstarbekohane ja kellelgi ei või meelegi tulla sel puhul mingisuguseid etteheiteid tegema hakata.

Ühte asja ei tohi aga siiski unustada, nimelt, et Välis-Eestigi majandusaristokraatial pole kohustusi mitte üksi enese, vaid ka kõigi väliseestlaste ja üldise Välis-Eesti liikumise vastu. On ju jõukamad väliseestlased kõige lähemal neile vähematele vendadele Välis-Eestis, kelle käsi pole alati mitte hästi käinud ja kelle rahvuslik meeoleu ja elujulgus selle tõttu võib õige tihti langemisele kalduda. Neid tuleb virgutada, neid tuleb rahvuskultuuriliselt õhutada, tarbekorral isegi aidata. Loomulikult suudavad seda kõigeparemini ja on selleks kõigepaalt kohustatud need väliseestlased, kes on paremas seisukorras, kes suudavad teisi toetada ja aidata. See on meie üldine sotsiaalne kohustus, see võib meid kokkuhoidudes tugevaks teha.

Välis-Eesti liikumise arendamine ja õhutamine sünnib peaasjalikult Välis-Eestis leiduvate organisatsioonide kaudu. Loomulik on, et neis organisatsioonides avaldab oma mõju peaasjalikult just rahvuskultuuriliselt teadlikum ja majanduslikult jõukam väliseestlaste kiht, kaasa tõmmates kõiki muid väliseestlasi. Samuti on loomulik, et teadlikum ja jõukam väliseestlaste kiht toetab ka kõiki neid algatusi ja ettevõtteid, mida niihästi sise- kui ka Välis-Eestis ette võetakse meie Välis-Eesti liikumise üldiseks edendamiseks.

UUS VÄLIS-EESTI AJAKIRI ILMUMAS.

Aprilli alul ilmub Välis-Eesti ühingu väljaandel Eduard Riismani tegeval toimetusel uue Välis-Eesti ajakirja „Välis-Eesti Alma-

naki" esimene number, mõnekümneleheküljelises suuruses. Seda ka-
vatsetavat trükkida 3000 eks. ümber ja levitada niihästi sise- kui ka
Välis-Eestis. Edaspidi ilmuvat see ajakiri tarviduse järele, loodeta-
vasti 3 kuni 4 korda aastas, sisaldades eneses peajasjalikult pikemaid
ja põhjalikumaid kirjutisi Välis-Eesti kohta.

Kuna see ajakiri kannab teist iselaadi kui „Väliseestlane“, on
omalt kogult suurem ja hinnalt kallim, lähinedes albumi tüübile, siis
pole karta, et see tekitaks mingisugust võistlust „Väliseestlasele“, kes
tahab olla odavaks kõigile kättesaadavaks massiliseks informeerijaks
ja äratajaks lendajakirjaks. Mõlemad need ajakirjad täiendavad üks-
teist omis ülesandeis.

„Väliseestlane“ tervitab juba ette oma kaasvõitlejat ühisel Välis-
Eesti tööalal ja soovib head edu ühistel püüetel kultuursidemete kõ-
vendamiseks kodu ja Välis-Eesti vahel.

TEATEID VÄLIS-EESTIST.

VENEMAALT.

Kirjasaatjate liikumine eesti asundustes.

Teatavasti etendavad Vene prae-
guse korra juures töolis- ja küla-
kirjasaatjad õige suurt osa. Külakir-
jasaatjate võrk näikse ka eesti asun-
dustes levinenud, muidugi peajasjali-
kult Venemaal ilmuvatele eesti leh-
tedele sõnumite saatmiseks. Neid
eesti külakirjasaatjaid näib isegi nii
palju olevat, et nad omaette organi-
seeruvad, samade põhimõtete alusel,
nagu seda on heaks kiitnud ülevene-
maaline külakirjasaatjate nõupidami-
mine.

Nagu „Edasi“ referaadist võib
järeldada, moodustavad kohalikud
külakirjasaatjad erilisel kohalikul
toimetus-kolleegiumid kohalikkude
seinalhehete jaoks, millistes käsitle-
takse kohalikke sündmusi ja väär-
nähte. Ühtlasi korraldatakse ava-
like koosolekuid kohtadel mitmesu-
guste küsimuste käsitlemiseks ja
väärnähte vastu võitlemiseks (eraldi
on nimetatud joomine, ulakus, usu-
hullustus jne.).

18.—20. veebruarini s. a. peeti
Leningradis üleoblastiline eesti kirja-
saatjate nõupidamine, millisel käsit-
leti eelpool avaldatud mõtteid ja ot-

sustati asutada iga seinalehe juure
eriline büroo saavutuste kontrollimi-
seks, sihiga järelvalvet kõvendada, et
ükski nimetatud puudustest ei jääks
kõrvaldamata.

Ka peeti tarvilikuks lähemal ajal
välja anda eestikeelset broshüüri
kirjasaatjate liikumise kohta, millise
soetamine jäeti „Edasi“ toimetuse
hooleks.

Ühel ajal nimetatud nõupidami-
sega korraldati Leningradi Haridus-
majas seinalhehete näitus ühes mit-
mesuguste materjalide esitamisega
eesti ajakirjanduse kohta nõukogude
Venes.

Kirjasaatjate ja seinalhehete võrgu
korraldamist peaks omale tegevus-
vormiliseks eeskujuks võtma nii mõ-
nigi kõrgemaid sihte taotlev liiku-
mine, ka Eestis.

Uuem Eesti ilukirjandus Venemaal

näikse omajagu huvi pakkuvat. Eesti
Teadusliku Seltsi eestvõttel on
Moskva eesti kommunistlikus klubis
toime pandud kolm järjekordset kir-
jandusõhtut. Ka Leningradis on kir-
jandusõhtuid korraldatud. Ühel neist
on pikemalt vaieldud n. n. „Valge“
Eesti kirjanduse üle, teatud õigusega
sellele ette heites elutunde nõrkust

ja elusihide ebakindlust, mis väljenduvad muu seas selles, et 75% eesti noorurite töist lõppevat enesetapmis-tega. „Valge Eesti“ kirjanduse vormi suhtes arvavad ühed, et sellest siiski võiks mõnda õppida, kuna teised tahavad isegi seda keelda. Üldotsu-sena on siiski vastu võetud seis-ukoht, et „Valge-Eesti“ kirjanduse tundma õppimine olevat siiski soovitav ja tarvilik, kuid seda tulevat teha arvustavalt, selle mõju alla sat-tumata.

Venemaa eestlaste parimaks kirja-nikuks peetakse Ain Rannaleeti, kel-let on hiljuti ilmunud näidend „Gas-par Griis“, millise tegevuskohaks on „Valge-Eesti“. Peale selle on Ain Rannaleet varemini avaldanud paar luuletuskogu ja muidki teoseid. Anderikkana kirjanikuna on Ain Ranna-leet käsitletud omi aineid sisemiselt sügavamalt, tihti peale olenemata vä-listest ühisele vormidest ja muist välistest asjaoludest. Seda tõsist loova hinge vabadust osatakse aga sealpool traataeda samal kombel pal-juks panna, nagu seda mõnel puhul juhtub siinpoolgi. Eriti teravasti paistab see silma keele küsimusis, kus mõningad sealpoolsed marksistid hindavad meie keeleuuenendust samuti, nagu seda on teinud siinpoolsed va-nakeelsuse pooldajad. Selgub, et loova vaimu probleemeid on umbes samad niihästi kodanlikus kui ka praegu Venemaal valitsevas ühis-kondlikus korras, ja et ükski ühis-kondlik kord iseenesest ei avarda veel inimeste vaimlisi võimeid loova vaimu sisemise vabaduse täie-liku mõistmiseni, kui selleks inimese enese psüühofüsioloogias vastavad eel-dused puuduvad. Neid jagades ei küsi aga loodus mitte, kas nende omanik asub Nõukogude Liidus või kodanlises Eestis, kas ta on kommu-hist-marksist või tunnistab mõnda muud ühiskondlikku ilmvaadet.

Etteheiteid kodanlisele Eestile alkoholitavitami-ses ja moraali languses teevad Nõukogude Liidus ilmuvad Eesti lehed mõnelgi korral. Tsitceeritakse Eesti alkoholi arvustikku, maaliitakse pilte meie üliõpilaste, vaimulikkude ja teiste elumaitsete joo-minguist.

Kahjuks ei saa öelda, et neil ette-heiteil teatud tõepõhi puuduks, kuigi teiselt poolt ei saa konstateerimata jätta teatud osa kahjurõõmu nende väärnämete hindamisel.

Meil on omalt poolt teateid alko-holismist ja selle levimisest ka Nõu-kogude Liidus asuvate eestlaste juu-res. Meis ei tekita see aga mingi-sugust kahjurõõmu, ennem küll kur-vastust, ja meie soovime südamest, et alkoholivastane liikumine võtaks suurt ja sügavat hoogu ka Nõukogude Liidus asuvate eestlaste juures, aidates neil ära hoida kahjusid alko-holismist, mis ei halva mitte ükski Nõukogude Liidus asuvaid eestlasi, vaid nende kaudu ka tervet eesti rahvast üleilmlises ulatuses. Loomu-lik, et samasugust edu karskustöö-s soovime ka kodumaa eestlastele.

Eestlasi Vene sõjavägede juhtide hulgas.

Ajalehtede teatel on eestlane Hinno nimetatud 20-da territoriaal-diviisi ülemaks. Senni olnud Hinno Leningradi jalaväe sõjakooli üle-maks.

Teine eesti kindral Nõukogude vägedes Kork on praegu Nõukogude sõjaväe esindaja Berliinis.

Uus eesti koolimaja

saab käesoleval aastal valmis Rohu-aia asunduses Sotshis Mustamere ringkonnas.

Intensiivne haridustöö maal.

Tikopesa asunduses (Narva-Lenin-gradi raudteel) tegutsevad järgmised haridusasutised: punane nurk, põllu-majandusring, poliitika, üldhariduse, näitekunsti, muusika, laulu, kirjasaa-tjate ja raadio ringid. Töötama hak-kavad veel noorte ja naiste sektiio-nid ja õhu-lennuväe ühingu rakuke. Loenguid korraldatavat igal puhke-päeval.

LÄTIMAALT.

Riia Eesti seltsis korraldati 23. veebr. iseseisvuspäeva aktus, millel kõnelesid seltsi esimees A. Häusler, saadik E. Virgo, konsul Mölder, eesti sõjaväe esindaja major Maasing ja

V. Ernits. 24. veebr. kõneles V. Ernits Riia eesti kirikus. Samal päeval, oli Läti-Eesti ühingu pidulik koosolek, millisel esines Eesti poolt lühikesel kõnega saadik Virgo. Selle järele oli saadiku pool eesti koloonia vastuvõtt. Sama päeva õhtul oli Riia eesti seltsi osakonnas saatkonna majas pidulik koosviibimine, millel esinesid kõnedega osakonna esimees konsul Mölder, saadik Virgo, Läti-Eesti ühingu esimees Albering, eesti sõjaväe esindaja major Maasing ja end. eesti sõjaväelane, praegune Läti välisministeeriumi osakonna juhataja kapten Munter ja V. Ernits.

Üldiselt peab tunnistama, et Riia eesti asundus võttis õige suure huviga osa Eesti vabariigi aastapäeva pühitsemisest.

Riias on asutatud eesti keele kursused eesti soost keskkooli õpilaste jaoks. Õpetust annab Riia eesti algkooli juhataja hra Verendel. See on tähtis samm edasi Riia eestlaste hariduspüüetes.

„Eesti Hõimu“ telliti vabariigi aastapäeva pidustustel Riias 18 eks.

SOOMEST.

Eesti vabariigi aastapäeva puhul korraldati Soomes väga palju toredaid Eesti-pidustusi, kuid senni ei ole teateid saabunud Helsingi eestlaste organisatsioonide osavõttust neist pidustustest. Ometi pole Helsingi eesti asundus palju vähem Riia omast. Või mõjub siin tegevuse halvenemiseks kaasa liig suur sugulus soomlastega?

LEEDUST.

Vabariigi aastapäeval korraldas Leedu Eesti Selts piduliku koosoleku saatkonna ruumides.

PRANTSUSMAALT.

Pariisis asuvad umbes 130 eestlast. Neist olevat umbes 90 Pariisi alalised elanikud, kuna ajutisi Pariisis viibijaid olevat umbes 40 ümber. Alaliste elanikkude hulka kuuluvad mõned insenerid, tehnikud, tiserid, jne., kuna lihttöölisi nähtavasti ei olevat. Iseseisvaid ettevõtjaid ole-

vat mõni üksik, suurem osa töötavat palgalistena. Eesti naisi töötavat Pariisis üle 20: kontorites, töökodades, majateenijatena jne. Mitmed eesti neid olevat abiellunud prantslastega, kuna aga eesti mehi, kes prantslannadega oleks abiellunud, ei olevat teada.

Ajutiselt Prantsusmaal viibijate hulka kuuluvad mõned üliõpilased ehk mõne teise kõrgema kooli õpilased, kunstnikud, kirjanikud, sõjaväelased ja muud, suuremalt osalt mitmesuguste kodumaa asutiste stipendiaadid.

1925. a. asutati Pariisi Eesti Selts, mille tegevus sarnaneb harilikku Väli-Eesti seltside tegevusele. Selle tegevuses etendavat agra peaosajutiselt Pariisis viibivad eestlased, kuna alalised Pariisis viibijad olevat sellest vähem huvitatud. Seltsil olevat oma raamatukogu ja lugemislaud kohvik „Lilas's“, kus käidavat koos iga nädala kolmapäeva õhtul. Ka korraldatavat matke Pariisi ümbrusse, omavahelisi olenguid ja kõneõhtuid, millistest mõnikord võtvat osa kunni 70 inimest.

Seltsi esimees on hra Pullerits, sekretär prl. Saukas, lähemaiks kaasaitajaiks saadik hra Pusta ühes prouaga, hra Linsbach, proua ja hra kol. Junkur j. t.

Eesti saatkonnas Pariisis on sagedasti korraldatud vastuvõtte kohalikule koloniile, nii jõulu aegu ja iseseisvuspäeval.

KAUGEST IDAST.

Nagu „Väliseestlasele“ saadetud eesti-inglisekeelsest kutses ja Harbiinis ilmuva venekeelse lehe „Sarja“ sõnumist näha, korraldas Harbiini eesti asundus Vabariigi aastapäeval piduliku koosviibimise, nähtavasti külalisteks kutsudes ka teiste rahvuste esindajaid.

AUSTRALIAST.

Austraalia oli väljäreändamiseks kinni läinud aasta juunist kunni detsembrini. Kuuldavasti lubatavat edaspidi Eestist Austraaliasse sisserännata ainult 25 is. kuus, s. o. 300 is. aastas.